

Nedvědovo náměstí

Nedvědovo náměstí je pojmenované v roce 1948 k počtě docenta Univerzity Karlovy v Praze, MUDr. Miloše Nedvěda (1908-1943) umučeného nacisty v koncentračním táboře. V letech 1906 až 1934 se náměstí jmenovalo Komenského, zřejmě proto, že tu jsou dnes již historické budovy dvou základních škol. Nad prvním z objektů je nad vchodem reliéfní podoba učitele národů Jana Amose Komenského, druhá monumentální novorenesanční budova má obnovenou fasádu s psaníčkovými sgrafity. Oba domy jsou v majetku Městské části Prahy 4. V parkově upravené ploše okolo historických budov je památník květenového povstání 1945. Cennými dřevinami v parku okolo školy jsou vzácné Paulovnie plstnaté. Tento strom pochází z jihovýchodní části Číny. Již dlouho je však vysazován v teplejších částech Evropy jako ozdobný parkový strom. V Česku je přes svou atraktivnost poměrně vzácný. Lehká a hebká semena byla běžně užívána jako obalový materiál čínskými exportéry porcelánu od 19. století.

Paulovnie je velmi odolná rostlina (foto 6. 2). Dokáže přežít i požár, neboť její kořeny jsou schopny regenerace a vyhnat nové větve. Je odolná k znečištění a není citlivá k půdním typům. Proto se řadí mezi tzv. pionýrské rostliny - obohacuje půdu dusíkem, zabraňuje svými kořeny erozi. Nesnáší stín jiných stromů, daří se jí, pokud je převyšuje. Jako velmi atraktivní rychle rostoucí strom s velkými listy a nádhernými květy je využíván především jako ozdobná rostlina.

Podolská vodárna (foto 6. 3 a 6. 4)
První část dnešní podolské vodárny byla postavena koncem 20. let 20. století na místě staré vodárny ze sklonku 19. století. Stará vodárna nepatřila městu Praha. Vodárnu si nechaly vystavět Královské Vinohrady. Tehdy samostatné město bylo trnem v oku Pražanů, kteří mu připravili nejednu schválnost. Kolem roku 1880 se rozhodli, že zastaví dodávku pitné vody na Vinohrady a přinutí je tak ke „kapitulaci“ – připojení k Novému Městu. Na usnese-

ni pražské radnice však Vinohrady odpověděly výstavbou vlastní vodárny v Podolí a vinohradské vodárenské věže. K výstavbě nové vodárny v Podolí přivedl pražskou obec stálý nedostatek pitné vody. Stavbu mohutné vodárenské budovy provedla pražská stavební firma Nekvasil podle projektu architekta prof. Antonína Engela. Strojní zařízení dodala firma Kress. Nová vodárna patřila v té době k největším v ČSR a vedle moderní technologie se mohla chlubit i velmi hodnotnou architekturou. Vltavská voda byla ve vodárně upravována podle francouzské technologie Puech-Chabal filtrací přes hrubocecy s maximálním výkonem 35 až 40 000m³ za 24 hodin. Během doby se vodárna dočkala několika rekonstrukcí. V roce 1932 byla před filtrací zařazena chemická úprava surové vltavské vody koagulací síranem hlinitým (výkon stoupl na 55 až 60 000m³ za 24 hodin). V roce 1942 došlo k přestavbě filtrů na dva rychlofiltry systému Wabag a v letech 1946-1950 se pak uskutečnila přestavba všech filtrů na rychlofiltry. Výkon se tím zvýšil na 90 000m³ za 24 hodin. V letech 1952-1969 byla vybudována druhá část podolské vodárny a původní provozy rekonstruovány. Nová úpravná voda tak od roku 1969 získala výkon 2200 litrů vody za vteřinu. Ve vodárně se mísila vltavská voda s vodou priváděnou z Zelivky a s vodou z Káraného. Nový objekt se skládá z výškových budov (se sovkupturní vřzdobou soch Vltavy a jejich přítoků) pro vertikální chemickou úpravu „surové“ vltavské vody, budov čističů, laboratoří, vysokotlaké strojovny a podjezdu. Od roku 1966 bylo v provozu rozsáhlé kalové hospodářství a havarijní zařízení ve staré filtrační stanici na úpravu vody. V současné době, od počátku 21. století, je Podolská vodárna pouze záložním zdrojem. Je v provozu jednou až dvakrát ročně na krátkou dobu a může být použita při možném odstavení ostatních pražských vodních zdrojů. Majitelem úpravný vody je hl. m. Praha, správcelem Pražská vodohospodářská společnost, a s. s., provozovatelem akciová společnost Pražské vodovody a kanalizace. Od roku 1997 je v objektu umístěno Muzeum pražského vodárenství.

Základní škola Nedvědovo náměstí (foto 6. 1)
Tradice podolského školství spadá již do 1. poloviny 18. století. Školní budovy, které slouží i dnes k výchově a vzdělávání té nejmiládnější generace, byly zprovozněny v roce 1882 (obecní škola) a 1909 (měšťanská škola). Hlavní novorenesanční budova byla vždy dominantou Podolí a po generální opravě v roce 1998 se opět stala jeho chloubou. V roce 2002 byla zrekonstruována „malá škola“.

1 Základní škola Nedvědovo náměstí

3 Podolská vodárna

2 Paulovnie

4 Útroby Podolské vodárny

